

ГОДИНА XI.

ПОЗОРИШТЕ.

БРОЈ 53.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЏИЋ.

Излази за време бављења позоршне дружине у Н. Саду свагда о дану сваке представе, иначе сваког месеца по један пут на по табака. — Стоји за Нови Сад 40, а на страну 60 новч. месечно. —

НА ПОЗОРНИЦИ И У ЖИВОТУ.

ШАЉИВА ИГРА У ЈЕДНОМ ЧИНУ, НАПИСАО М. Ш. М.

(Наставак.)

Душан. Госпофице, и ја љубим. И ја сам нашао тако мило чедо! Девојку, са којом бих новој срећи у сусрет ишао. Али да-ли и заједничкој, да-ли она мене љуби? Пао бих пред њом на колена, или бих је притиснуо срцу, да му оно сирото буде тумач мојих осећаја; — али ако га она отисне од себе, ако не усхте разумети његове куцаје?

Смиљка. (*Скусти очи*) Па ваља да покушате.

Душан. Имате право! (*За себе.*) Сад збогом улого! (*Гласно.*) Смиљка, ја вас љубим.

Смиљка. (*Устане узнемирено.*) Али за бога, господине, у улози није тако нагао прелаз. И ја се зovem Зорка.

ШЕСНАЕСТА ПОЈАВА.

Станић и пређашњи.

Станић. (*Укаже се на својим врашима, види призор и изненађено застане.*)

Душан. (*Ухвати је за руку.*) О Смиљка, ја те љубим на позорници и у животу! Сађи и ти за часак с позорнице, али реци ми и у животу оно, што на позорници. Ти ме љубиш, је-ли, да ме љубиш?

Смиљка. (*Падне му у наручје.*) Љубим те! (*Кратка почивка.*)

Душан. (*Тргне се заједно са Смиљком, видећи Станића где им се полако приближује. За мало се приближе и пристици му.*) Ви сте, господине, сигурно све чули и видели. Ја вам немам више шта казивати!

Станић. Познајем вас само као ваљана човека. С тога доуштам, да се и ова шаљива игра у животу сврши са узимањем као и она ваша на позорници. (*За себе.*) Но, хвала богу, бар сам се у исто доба опростио и беде с оном блебетушом!

Душан. Како да вам захвалимо? (*И Душан и Смиљка љубе га у руку.*)

Станић. Али где вам је мати? Она још ништа и не зна. Данице, Данице!

Даница. (*Иза кулиса.*) Ево, ево! Одмах ћу!

СЕДАМНАЕСТА ПОЈАВА.

Станићка и пређашњи.

Станићка. (*Ступи из своје собе. Радосно изненађена застане, видећи Смиљку и Душана у загрљају. Зашим им приђе и загрли их.*) Но, јесам ли ја имала право? Само кад би и ти једаред веровао својој жени! Не вара се материнско око тако лако? (*Душан и Смиљка љубе јој руке.*)

ОСАМНАЕСТА ПОЈАВА.

Петровићка и пређашњи.

Петровићка. (*Видећи призор изненађено застане. Зашим љушито приђе Душану.*) Господи-чићу драги, зар се тако држи реч? И вашој „поштеној речи“ човек да поверује? Та пре по часа ми рекосте на *вашу реч*, да нисте Смиљку просили!

Душан. (*Смејући се.*) И заиста, истину сам вам и рекао!

Петровићка. О мунки, мунки, ала сте варалице! Та мени хиљада њих да падне сад пред колена, па да ми се куне вечном љубављу: ни једном не бих више веровала!

Душан. Но, не бојте се, ви нећете ни доћи у тако искушење!

Петровићка. А сирота она Поповићка! Та она вас је тако љубила, најлепше је наде ковала за будућност —

Душан. И правила је рачун без бирташа! Та зар ви мислите да ја немам толико памети, да избегнем ваше гадне замке, што сте ми их плели? Или зар мислите, да би ме та намигуша могла очарати? Својим богатством можда?! А ви, ви пак постасте оруђе — јаднога бакшиша!

Петровићка. То ви мени да речете? Мени у очи? Ух, та капља ће ме ударити!

(Свршиће се.)

ЛИСТИЋИ.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(„Добрила и Миленко.“ Жалосна игра у 5 чинова, с певањем, написао М. Бан.)

Ни нова подела улога, па ни то, што се тај комад већ више година није приказао, не беше у стању да 25. марта о. г. привуче више света у позориште. То је била досад најслабије посећена представа; али то ипак за то није ништа сметало нашим глумцима, да играју тако као да је позориште дупком пуно света. Особито се одликовао и по својој појави и по игри својој г. Миљковић (Миленко) и г. Ј. Хаџићева (Добрила). Њиховој игри публика је често повлађивала и више пута их је изазвала. Уз њих су се у улогама својима добро понели: г. Милојевић (кнез Доброслав), г. Бурђевић (Тихомир), гђа З. Милојевићка (кнегиња Марија), г. Васиљевић (бан трогирски), г. Лазић (кнез Радемир), па и гђца Д. Николићева, која је улогу своју као дојиља добро одиграла.

II.

(„Лудвиг једанаести.“ Трагедија у 5 чинова, написао Казимир Делавињ, с француског превео Ј. Ђорђевић.)

29. марта о. г. било је у нашем позоришту право глумачко славље: Ружић је приказао овде први пут Лудвига, ту грдбу од човека, тог лукавог зликовца на такав уметнички начин, да је тим приказом својим заео, очарао, задивио нашу публику, која га је у свом одушевљењу иза сваког чина по три пута изазвала. Не сећамо се, да смо скоро уживали у игри глумачкој као то вече у игри нашег Ружића, који је себе тако затајао, да смо са свим на њега заборавили, па нам се све једнако чинило, да се пред нама креће и говори баш главом Лудвиг једанаести, као што га је песник нацртао у трагедији својој. Нека је нашем Ружићу хвала на том ретком, ни чим непомућеном уметничком уживању. Том улогом својом прославио би се и у већих народа, а да како не ће у нас, који занета можемо бити захвални Богу, што нам је у својој милости поклониле Ружића, да се с њиме, као великаном глумачким, дичимо и поносимо пред нашим и пред страним светом.

P.

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ У ЗАГРЕБУ.

(Двадесетпетогодишњица *Николе Милана Симеоновића*.) Позоришне просторије сјајно осветљене — није баш тако необична појава у нашем храму Талије. Дворана дупком пуна света, већина у свечаном оделу — и то смо виђали чешће. Па ипак овако свечани тренуци нису и не могу бити тако чести, као што су били синоћњи, где се славила двадесетпетогодишњица

глумања нашег врлог Николе Милана. Он, истина, није четврт столећа у нашој средини, али се четврт столећа трудио и учио, да буде достојан свећеник нашег храма Талије. Он је најпре искусио у страном свету горчину и сласт уметничког живовања, па је дошао у нашу средину са пуно воље и способности, а што је особито важно, са пуно искуства, да се у часовима борбе и напора, па и неуспеха, узмогне тежити да ипак — што је наше — није лоше.

И цвет нашег опћинства, које негује љубав и поштовање према драмској уметности, скупио се синоћ 8. априла у дупком пуној дворани, да својим присуством покаже нашем јубилару колико цени његов дар и мар, да му покаже, да је међу својима свој, да га увери о своме уживању, које је имало у уметничким творевинама његовим, да га охрабри и ободри на трновитој уметничкој етази, пуној радости и жалости.

Тако је било у опћинству, које је нестрпљењем очекивало, да се дигне застор, те није узимало на ум сасма обичну интродукцију позоришног оркестра.

А кад оно тајанствено звонце иза застора зазвони, настаде мртва тишина. Застор се диже. На позорници седи јубилар, у костиму улоге у овој представи, седи као скроман и доброћудан Флоренцијо, седи тужно за скромним столом, седи — сам самцат . . .

Био је остављен сам себи, кад се борио са запрекама и предрасудама, ступајући на даске, које свет значе; жељезном вољом и устрајним напором он је освајао стоцу по стоцу тај уметнички свет, борио се двадесет и пет година, и та борба свршила се сјајном победом; он је остао као победилац — сам за себе . . .

Опћинство је било на први поглед изненађено, кад је видело уметничког борца и победоца тако сама самцата, било је изненађено. . . и требало је неколико тренутака, док је разабрало положај, те бурним, дуготрајним аплаузом и усклицима „живио“ показало, да с њим славље племенитог уметничког напретка, да му га честита.

Јубилар се немо, клањајући се на све стране, захвали на том ободравању, на тој почасти. Захвали се немо, али оне сузне очи, оне задрхтале усне говориле су много. . . врло много . .

У то ступе на позорницу изасланици Срба Загребчана: господа Др. Шобат и Ђуро Гавела, носећи дар љубави и признања: красан сребрни лавор-венац, на коме је било урезано: „Срби у Загребу Милану уметнику 1886. год.“ Г. др.

Шобат предаде јубилару тај лепо дар овим речима:

„Честити свечару!

Срби у Загребу радо прихваћају згуду, која им се овом твојом славом пружа, да ти покажу, како високоштују тебе и твој рад на пољу глумачке уметности, па ти е тога по пас двојици шаљу на дар овај сребрни ловорвенац, нека ти буде видљивим знаком њихова великога штовања и признања, а и залогом љубави.

Уз овај дар прикључују искрену жељу, да нам још дуго еретан и задовољан поживиш на част и корист уметности, којој си се свом душом посветио и којој си часно и корисно служио ево већ четврт века. Живио на многаја љета!

За тим изађоше чланови хрватске драме г. Сајевић и гђа Ружићка-Строцијева, која је на атласком јастучићу носила прекрасан сребрни ловорвенац, на коме је урезан натпис: „Чланови драме Николи Милану, редитељу и глумцу, пригодном 25-годишње прославе глумачкога рада.“

Г. Сајевић, у име хрватског драматског друштва, поздрави свечара овим пријатељским речима:

„Мили свечару!

Данашњим даном ето се навршује 25 година твога ревнога и марљивога рада на пољу драматске уметности. Нас, ето, западе угодна дужност, да те у овом свечаном тренутку у име твојих судругарица и судругова поздравимо, те испоручимо њихове најуверљивије жеље, да те бог свемогући уздржи здрава и снажна у њихову кругу, као добра и врла друга и ревна свећеника хрватске Талије! Прими овај мали дарак као спомен на овај знаменити дан, који ти чланови драме свесрдно посветише!

Живио нам многа љета!

Од стране чланова опере, оперете и оркестра предала је свечару г. Лесићка, са неколико топлих речи, малу сребрну чашу.

Јубилар се тронуто изљуби са својим друговима, и пошто се ови удале ступи г. Никола Симић, те у име редитеља срп. нар. позоришта у Београду г. Милоша Цветића и његове жене преда му красан ловор-венац, и још један у име српске омладине у Карловцу. Осим тога преда му од загребачких госпођа једну красну табакеру са сребрном кутијом за жигице, а од гђе Љубе Милеунићке богато златом оковану и украшену ману.

Техничко особље хрватског народнога позоришта дало је по госп. Дитмајеру леп венац и један златан прстен.

Опћинство је живахним пљескањем поздравило све те честитке, а кад се пљескање и уклаци слеглоше, јубилар, стојећи сам на позор-

ници, захвали се опћинству и својим друговима, дрхћућим гласом, говорећи:

„На мучном путу свом, обасутом трњем и бодљикама, корачао сам чврстом вољом напред, служећи уметности — док се ето донекле углади стаза — а штоватељи уметности, главари и другови моји — пружају ми у знак признања мучне борбе моје, данашњом вечери, место дуго-трајног трња — лецу красну ружу. Ружу ту примам обема рукама и притискујем је на срце своје — па молим — ако ме једном снага напусти и ја назадовати отпочнем не дајте ми ви овде — а ви овде — трње, које и најлепша ружа има, одвише јако осетити. Ободрите ме стрпљењем вашим и пустите, да трајним радом својим заслужим у овој земљи груду земље гробу своме.“

Уз бурно клицање спусти се застор, који се после морао још неколико пута дизати, те се наш јубилар поново морао захваљивати на ердачним овацијама.

Брзојавних поздрава стигло је с многих страна. Између свију поздрава од најлепших је био поздрав г. А. Хаџића, уредника „Позоришта“ из Новог Сада. Садржај му је: „Народно признање, љубва и захвалност нека ти је награда за твој глумачки четвртстолетни мукошрани труд. „Живио“ још дуго и много себи на славу и леп глас, а роду на дику, понос и част.“

Од свију брзојава само је тај поздрав донео „Србобран“.

Сама представа, која је после тога следила, представа „Ранцављеви“, успела је у сваком погледу па потпуно задовољство.

Тако је, скромно и срдечно, поздрављена двадесетпетгодишњица глумовања нашег вреднога уметника Николе Милана.

Дао би бог, да га дочекамо чила, здрава, на врхунцу уметничког му савршенства у — педесетогодишњици!

У Загребу 9. априла 1886.

Н. Н.

СИТНИЦЕ.

(Загонетна.) Некакав враголан зада неком доста тупавом човеку овакав задатак: „Ко је тај што је син твога оца, а теби није брат?“ Тупавко није могао никако да погоди. „Па то си ти сам!“ — рече му овај враголан. Тупави оста опет у двоумици. После неколико дана нађе се оцу неком женском друштву, па зашита једну од девојака: „Кажите ми, госпођице, ко је тај што је син вашег оца, а вама није брат?“ Девојка се мало промисли па одговори: „Да сам ја мушкарац, то бих била ја.“ — „Аја,“ рече тупавко, — то сам ја сам!“

Издаје управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

57. ПРЕСТАВА.

ВАН ПРЕТПЛАТЕ.

У НОВОМЕ САДУ У ЧЕТВРТАК 3. АПРИЛА 1886.

САБЉА КРАЉЕВИЋА МАРКА.

АЛЕГОРИЈА У 2 ДЕЛА, С ПЕСМАМА, ОД Ј. ЂОРЂЕВИЋА И А. ХАЏИЋА, МУЗИКА ОД Л. ЈЕНКА.

ОСОБЕ:

Краљевић Марко	Ђурђевић.
Вила	Л. Хаџићева.
Певац	Миљковић.

Народ. — Слике.

СЛИКЕ:

- I. **Слика** : Деспот Ђурађ Бранковић, синови му Гргур и Стеван, кћи му Мара, и турски цар Мурат II.
- II. **Слика** : Турски цар Мухамед и босански краљ Стеван Томашевић; турчење босанских великаша.
- III. **Слика** : Сеоба српска под патријархом Арсенијем Чарнојевићем.
- IV. **Слика** : Борба Црногораца с Турцима под владиком Данилом.
- V. **Слика** : Устанак у Србији.
- VI. **Слика** : Доситије Обрадовић, Сава Текелија, Вук Ст. Караџић и Ј. С. Поповић.
- VII. **Слика** : Славље.

Ова представа приређује се за децу. — Сиромашна деца имају бесплатан улазак. — Остала деца плаћају 20 н. а. вр. без разлике, а родитељи или старији уз децу 40 новч. а. вр.

У суботу 5. априла свечана представа у прославу двадесетипетогодишњице глумовања Д. Ружића и Д. Ружићке: „ДОКТОР РОБИН.“ Шаљива игра у 1 чину, написао Премареј, превео Ј. Ђорђевић. — За тим: „МИЛА.“ Шала у 1 чину, написао К. Трифковић. — На послетку: „ОН И ОНА.“ Шаљива игра у 1 чину, с певањем, превео Јован Ристић.

Улазнице се могу добити у писарници позоришној од 9—12 пре подне и од 3—5 после подне, а у вече на каси.

ПОЧЕТАК У 5 А СВРШЕТАК ОКО 7 САХАТА.